

[Niels Helveg Petersen]

Jeg har dog så meget præsent, at jeg tror ikke, hr. Ole Bernt Henriksen vil kunne finde belæg for, at loven skal man ikke holde. Loven skal man holde, og når man har en forfatning, så er man også nødt til at holde de regler, der gælder i henhold til forfatningen. Når vi har afgivet suverænitet i henhold til forfatningen, som vi gjorde det i 1972, til ganske bestemte formål, ja, så har vi altså ikke afgivet suverænitet til at træffe andre afgørelser end dem, vi besluttede os for at afgive suverænitet om i 1972. Det er, hvad denne sag også vedrører.

Jeg vil altså gerne slå fast, at det, det drejer sig om, er ikke, om det udenrigspolitisk eller politisk eller praktisk eller på anden måde kan være ubekvemt at holde sig til gældende regler og sondringer, men at vi er nødt til at gøre det.

Efter vores opfattelse skal og kan artikel 113 ikke anvendes på den måde, det er sket. Det burde ikke være sket, og jeg læser også nærmest udenrigsministerens tale sådan, at der i udenrigsministerens sind også er en hel del, der taler i retning af, at det ikke burde være sket. Man har imidlertid accepteret at anvende artikel 113. Det finder jeg ikke er en rigtig beslutning, og i hvert fald bør det ikke gentage sig.

Udenrigsministerens redegørelse gør meget godt rede for, at der er betæneligheder knyttet til at anvende artikel 113, og jeg vil sige, at udenrigsministerens redegørelse havde været helt udmærket, hvis regeringen havde sagt noget vigtigt til slut. Regeringen slutter med at sige, at paralleliteten i landenes optræden kan sikres ved koordinerede nationale foranstaltninger, hvilket regeringen i en sag som den foreliggende som sagt finder politisk rigtigst. Jeg vil føje til: og juridisk nødvendigt. Vi mener ikke, der er fornøden hjemmel i artikel 113 til de beslutninger, der er truffet, og vi håber, at debatten her fører til en afklaring af og en beslutning om, at det ikke vil ske i fremtiden.

Steen Folke (VS):

Denne debat bør dreje sig om principper, og jeg vil godt sige et par ord om vores principielle holdning – også på givne foranledning, nærmere bestemt et par bemærkninger fra hr. Christophersen.

For det første vil jeg gerne sige, at det er helt korrekt, når hr. Christophersen gør opmærksom på, at økonomi og politik hænger sammen, og at ikke mindst marxister faktisk er klar over, at der er denne sammenhæng. Jeg er enig i, at det er ulogisk at skelne mellem økonomi og politik. Det er en af grundene til – én blandt flere grunde til – at vi og mange andre har vendt os imod hele EF-konstruktionen, fordi vi har været overbeviste om, at også inden for rammerne af den ville økonomi og politik komme til at hænge sammen. På trods af hvad man forsøgte at bilde befolkningen ind, på trods af hvad der stod i Romtraktaten, ville denne sammenhæng sætte sig igennem, sådan at dette EF ville blive til andet end smør og flæsk. Det ville blive til udenrigspolitik og meget andet, og det er det sandt for dyden også blevet.

For det andet vil jeg sige, at vores holdning til sanktioner er, at vi ikke er principielt modstandere af sanktioner. Vi mener, sanktioner kan være berettigede. Det er ganske rigtigt, som hr. Christophersen fantaserede, at hvis der var tale om sanktioner mod Sydafrika, så ville vi gå ind for dem med fynd og klem. Hr. Christophersen sagde derudover, at der var vist ingen her i salen, der ville gå imod, hvis EF vedtog sådanne sanktioner. Her kan han måske dække sig ind bag ved en viden om, at EF ikke kunne drømme om at vedtage sanktioner mod netop Sydafrika. Derfor kan man jo bekvemt sige, at det ville man da også selv gå ind for, hvis EF vedtog det. Hvis præsident Reagan foreslog det og fru Margaret Thatcher var enig i det, så ville hr. Christophersen sikkert også være med til at vedtage sanktioner mod Sydafrika. Sandsynligheden for, at det kommer til at ske, er nok ikke så stor.

Vi ville ganske rigtigt gå ind for sådanne sanktioner, ligesom vi gik ind for de sanktioner, der var imod Rhodesia, nu Zimbabwe. Vi mener, de var berettigede; vi mener også, de gjorde deres virkning. De blev gennemhullet af kapitalistiske interesser, bl. a. fra engelsk, amerikansk og mange andre sider, og derfor blev de ikke så effektive, som de ellers kunne have været. Men det er altså ikke en diskussion om, hvorvidt man skal gå ind for sanktioner eller ej. Det er rigtigt, at de kan være tvivlsomme i nogle sammenhænge, og at man naturligvis må vurdere, hvordan de virker, men det er ikke for os et